

Edukacja IPN

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/materialy-edukacyjne/teki-edukacyjn/polskie-podziemie-niepodleglos/lownik-i-biogramy-post/156002,Zurowska-Helena-Helena-Barbara-19051949.html>

05.05.2024, 18:57

Żurowska Helena „Helena”, „Barbara” (1905-1949)

Ppor. AK Helena Żurowska „Helena”, „Barbara” (1905-1949), ur. 24 VI 1905 r., Olszanica, pow. Lesko, woj. lwowskie. Pochodziła z rodziny ziemiańskiej. Maturę uzyskała w gimnazjum we Lwowie. W 1928 r. ukończyła Oddział Rolny Politechniki Lwowskiej, uzyskując dyplom inż. rolnictwa. Zgodnie z wykształceniem pracowała w kilku stacjach doświadczalnych w Galicji Wschodniej. Po jej zajęciu przez Sowieców, w grudniu 1939 r. przedostała się na Węgry. W styczniu 1940 r. zaprzysiężona jako kurierka. Pełniła m.in. funkcję II zastępcy szefa Odcinka „Południe” łączności zagranicznej ZWZ. Od października 1941 r. była kurierką Tajnej Organizacji Wojskowej i szefem jej łączności na Obszar Lwów. Po scaleniu TOW z AK i objęciu przez Jana Mazurkiewicza „Radosława” funkcji zastępcy szefa Kedywu przeszła do pracy w tym ogniwie jako kurierka. Niemcy aresztowali ją we Lwowie i przez miesiąc więzili. W czasie powstania warszawskiego pełniła funkcję łączniczki do specjalnych poleceń dowódcy Batalionu „Iwo” w Śródmieściu, a następnie w Zgrupowaniu „Radosław”. Ranna, dostała się do niewoli niemieckiej. Za działalność konspiracyjną została dwukrotnie odznaczona Krzyżem Walecznych. Uwolniona w kwietniu 1945 r. przez wojska amerykańskie z obozu w Molsdorf. W październiku 1945 r. wróciła do Polski, ale ją szybko opuściła. Służyła w Polskim Ośrodku Wojskowym nr 102 w okupowanych Niemczech. Po zdemobilizowaniu w lipcu 1947 r. przebywała w obozie dla „dipisów” czyli osób, które w wyniku wojny znalazły się poza swoim państwem. W sierpniu 1946 r. zwerbowana do aparatu łączności przez MSW rządu RP na uchodźstwie. W 1948 r. jako kurierka dotarła do Polski, aby nawiązać kontakt ze Zrzeszeniem WiN. Została wciągnięta w grę V ZG WiN, kontrolowanego przez UB. Gdy spostrzegła się, że jest to prowokacja, została aresztowana przez UB 29 IX 1948 r. w Gdańsku. W trakcie śledztwa zachowała godną postawę. 8 VIII 1949 r. WSR w Warszawie skazał ją na karę śmierci. 21 IX 1949 r. została rozstrzelana w więzieniu mokotowskim w Warszawie. Pochowana w bezimiennej mogile w kwaterze „Ł” Cmentarza Powązkowskiego w Warszawie. Dwukrotnie odznaczona Krzyżem Walecznych.

Opcje strony